

కన్ని

కురూపియైన ముష్టిబాలికను కొంచెం కరుణతో చూచి, ఎవరైనా గుప్పెడు గింజలుగాని, ఒక రాగిపైసగాని, మొహం అనతల తిప్పినా, విసిరేస్తారు.

కొంచెం కనుముక్కు తీసు సరిగావున్న అమ్మాయి, యవ్వనంలో వుండి బాబూ! ఇవ్వాళ పొద్దుపొడిచిన దగ్గర నుంచి ఒక్క పిడచైనా లేక మలమల మాడిపోతున్నాను. ఏమైనా ఇవ్వండి రాజా!' అంటే, 'ఛీ! నోరుముయ్. పోత రించుకున్నావ్, ఇంత పనీపాటా చేసి నాలుగురాళ్ళు సంపాదించుకోకూడదూ?' అంటాడా మహారాజు.

అంతపనీ అయింది కన్నికి. రాయలసీమలో తిండి సరిగా వుందనా? పరువుగల కుటుంబాలే, దూరాన్ని గంజి చూచు కొని బ్రతుకుతున్నారు. అన్న మోరామచంద్రా! అంటే అన్న మోరామచంద్రా! అని వానలరూపం మరిచిపోయిన పొలాలుకాని ఆ యెడార్లు ప్రతిధ్వనిస్తాయి. చెరువులవైపు చూసి పొలాలు, పొలాలవైపు చూసి చెరువులూ కంటతడి బెట్టటానికై నా నీళ్లులేక, వేడినీట్టూర్పులు విడుస్తాయి. మొక్కు బళ్ళకై నా ఒక్క పువ్వు పూయని యెండినచెట్లు, కొట్టి కడుపులో మంట చేసుకొనేందుకే పనికివస్తాయేమో!

2

కుటుంబాన్ని పోషించేభారం కన్నమ్మమీదే పడింది. గుత్తిస్తేషను వెనకపక్క స్లాటుఫారంమీద నుంచుని, రైలు పొడుగునా తిరుగుతూ ముప్పెత్తుకొనే కన్నికి పైసలు, అణాలు

శాకాసులు, ఒక్కొక్కప్పుడు పావలా-కాసులు కురిపిం
 యై రైళ్ళ పెట్టెలన్నీ నిండివుండే సిపాయివీరులు. డబ్బులు
 వేస్తూ వినరాని కూతలు కూసేవారు. పళ్ళు పుచ్చుకుని ఆమె
 రొమ్ముమీద పొత్తికడుపుమీద విసిరికొడుతూ హేళనచేసే
 వారు. కన్నితోపాటు ముప్పైతుకుంటూ తిరిగే పెంచెలమ్మ
 కన్నికన్న ఎక్కువదుడ్డు సంపాదించేది. కాంక్షలతో చూడని
 మర్యాదను నిలుపునా, సంపాదించేది. సిపాయిల అసభ్యపు
 అసహ్యపు మర్యాదను భరించలేక కన్ని రైలుదగ్గర ముప్పైత
 డం మానింది.

3

ఇన్నాళ్ళూ ఖర్చుపోను ముప్పైవల్ల కూడబెట్టి సంపా
 దించిన యిరవైరూపాయిలూ రెణ్ణెలలో అయిపోయాయి.
 కాని కన్ని ఒక తెల్లని పెద్ద వెండినాణాన్ని మాత్రం అతి
 రహస్యంగా ఓ చోట దాచుకుని పైకి తీసేదికాదు. ఆ
 నాణెము అమెరికా డాలరు వెండినాణెము. అది తనకిచ్చింది
 ఒక సిపాయి. మూడువందల జన్మలెత్తినా కన్ని ఆ సిపాయిని
 మఱచిపోలేదు. ఎంత పొడుగ్గా వున్నాడా కుఱ్ఱవాడు!! ఒక
 రోజున బొంబాయి యెక్స్‌ప్రెస్సు గుత్తిస్తేషనులో చాలాసే
 పాగింది. యధాప్రకారం సిపాయిలందరూ తన డబ్బూ
 వేశారు. పళ్ళు గిరవాటు వేశారు. నానురొట్టె లుచ్చుకు
 కొట్టారు. ఇంతలో ఓ సింహంలా ఆ మదరాసు నాయళ్ళ
 బ్యాయి ఊరకుక్కలు అల్లరిపెట్టే ఆవుదూడ దగ్గరకు వచ్చే
 మాతలా వచ్చాడు.

“నీ పేరెవరు?”

“కన్నె అంటారుసామీ!”

“ఇదిగో కన్నీ! నీకుదా ఈ ముష్టి ఎందుకు?”

“చక్కని నీమొగంలో విషాదం కురవబోయే... ఏ... ఏ...

మొయిల్లావుంది. నాన్ దా మద్రాసు నాయిళ్ళకుట్టాణి. ఆఫికాలో జర్మనువాణ్ణి చావకొట్టి అలసటపడి ఇంటికి నెల రోజులు సెలవుమీదదా- వస్తుంటిని. ఆ యుద్ధములో ఒక అమెరికా సైనికుణ్ణి దా, నాన్ దా రక్షిస్తాని. వాడి దేశం నాణెం దా ఇది. బహుమతి ఇచ్చినాడు. ఇది నీ దగ్గర గుర్తుగా వుంచుకో, ఈ దుడ్డు తీసికొని రేపణ్ణించి ముష్టిదా మా నెయ్యి” అని తన చేతిలో ఇన్ని రూపాయి నోట్లు, ఒక డాలర్ నాణెము పెట్టి కదలబోతూన్న రై లెక్కీ మాయమైపోయాడు.

4

ఆ మర్నాడు నుంచి కన్నీ ముష్టిమానింది. తమ పశుత్వ ఆకలిని తీర్చుకోడానికి ఆ బాలికను తమ పక్కలపైకి రమ్మని పలువురు ఆశించారు. పలువురు కన్నులతో కబళించారు. ఆరు కడుపులున్న తనకుటుంబాన్ని రక్షించుకోడానికి ఆవిధంగా ధనం సంపాదించే సులభమార్గాన్ని కన్నీ మైలుదూరమైనా రానిచ్చిందికాదు. రహస్యంగా దాచుకున్న ఆ డాలరునాణెం కన్నుల కద్దుకొనేది.

“ఏదారి వచ్చావో?

ఏదారి పోయావో

నీదారి నీదిరా!

నాకు దారే లేదురా”

గొణుగుకొనేది. అప్పటికి మూడురోజులనుంచి ఆ
 బానిసికి తిండిలేదు. తల్లి తండ్రి అందరూ “మాయ
 ఎడకు మానాభిమానా లొచ్చాయంట” అని తిట్టారు.
 తిండిలేక నీరసపడిపోయిన కన్నె కదలదు. రైళ్ళువస్తున్నాయి
 పోతున్నాయి. ఊళ్ళోవున్న బస్సుడ్రైవర్లు, మంగలిషాపు
 వాళ్ళు, హోటలుపనివాళ్ళు, ఈ చిక్కిపోయిన బక్కముండ
 ఎవరిక్కావాలి? అని చక్కాపోయారు. వారి క్కావలసినా,
 కన్నె సిద్ధంగావుందా? దెబ్బతిని చచ్చిపోయే పెద్దపులిలా
 వాళ్ళని చీల్చి చెండాడి, చచ్చిపోయివుండును కన్నె. ఆ
 రాత్రల్లా వారున్న గుడెసెప్రక్క అతి ఆకలిమత్తులో చావు
 బ్రతుకులసంధ్యలో సర్వప్రపంచమూ మరచి పడివుందికన్నె.
 తెల్లవారుతూంది. “కన్నె ఎక్కడా?” అని ఒక గంభీర
 కంఠం వినబడింది. అంతటి శల్యావశిష్టావస్థలోనుంచి, కోటి
 ఆనందాలతో ఆ కంఠం ఆనమాలుపట్టిన కన్నె ‘ఇక్కడే
 వున్నాను నాయుడుబావా!’ అని కాకలీస్వనంతో జవా
 బిచ్చింది. ఒక్కఛంగున రామస్వామినాయుడు ఆ బాలిక
 దగ్గిరకు ఉరికాడు. ఎముకల పోగైన కన్నెను తనహృదయాని
 కదుముకొన్నాడు. ఆ కొగిలింత సంజీవి. అతని హృదయము
 సంజీవిపర్వతము.

5

రామస్వామినాయుడు వాళ్ళింట్లో పదిరోజులున్నాడు.
 ఊళ్ళో చిన్నయిల్లు అద్దెకుతీసుకొని అక్కడ ప్రవేశపెట్టిం
 న్నాడు. నీళ్ళు పోయగా పసిమిపోంది మిలమిలలాడి జాజి
 ట్టులా కన్నె వెనకటి అందంఅంతా తెచ్చుకుంది.

“చిన్నతనాన్నుంచి బస్సులదగ్గరదా ముష్టి కన్నీ! అటునుంచి నేనూ ఇక్కడ నువ్వు నదుల్లా కల రైలునుంచి చూచిన నాకు, నువ్వు ఏనాడో తప్పిపోయి నేస్తురాలివిదా కనిపి స్తివి.”

రామస్వామి కన్నెకు అందాలమెడచుట్టూ మూడు ముళ్లూ వేసినాడు. మఱి పదిరోజులికి రామస్వామి యుద్ధానికి దెళ్ళిపోయినాడు. దేవుడైన తన రామస్వామిని తలుచు కుంటూ నెల నెలకూ ఆతడు పంపించే ఐశ్వర్యంతో కుటుంబాన్ని రక్షించుకుంటూ ఆతడుతప్ప ఇతరమేలేని అతనికొరకై పదిదినాలకిందటివరకూ కన్నీ కనిపెట్టుకొనేవుంది.

“ఇటలీయుద్ధము నెగ్గాము. నాకుడిచేయి ఇటలీలో అర్పించాడు. కాని ఆరోగ్యము మహా సముద్రంలావుంది. నిన్ను గట్టిగా కాగిలింతుకొనేందుకు ఒకచేయలేదు కన్నీ!” అని రామస్వామి తెలిగ్రాము. నా ప్రాణమేఅయిన నా సామికి నేను ఒకచేయికాలేనా! అని కన్నీ అనుకుంది.

